

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlaplroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Bratianu és Maniu megegyezése

A honatyák eloszlottak, a bukaresti parlamentben a csend átvette az uralmát. Érdekes és egész különösképen szenzációs, hogy a politikai helyzet sohasem volt még annyira exponált, mint éppen most, a vakáció megkezdésének első napján. Most már kétségtelen, hogy mindazok a problémák meg vannak oldva, amelyek a parlament együttülése alatt a politikusokat foglalkoztatták. A liberális párt és nemzetipárt között nemcsak béke jött létre, hanem minden jel arra mutat, hogy alapot teremtettek a legbékésebb parlamentáris együttműködés számára.

Az utolsó órák tárgyalásai rendkívül fordulatosak és meglepők voltak. A miniszterelnök tegnap reggel még intervenció útján közölte a nemzeti-parasztpárt vezérével, és ezt az intervenciót Popovits Mihály közvevitette. Annyira kezező eredménnyel járt ez az újabb kísérletezés, hogy néhány órával később a miniszterelnök már személyesen tárgyalt Maniuval és úgy látszik, hogy már a részletekben is megállapodtak. Mi volt az oka ennek hirtelen változásnak, amelyek a tegnapi ellenségből barátokat teremtett? Erre nézve nagyon különböző és ellenőrizhetetlen hírek vannak forgalomban. Az nem titok, hiszen a kormány részéről is hangzottak, hogy külpolitikai okok is játszódtak közre és a megegyezést az erre elkerülhetetlen szükségessé, hogy a külpolitikai relációban Románia egységes és teljesen összhangban működő konszolidált államhatalomként kíván fellépni.

A megegyezésnek szenzációja az, hogy a kormányt kihozták egészíteni és előreláthatólag Maniu Gyula is miniszteri tárcát kap. A kormány a parlament feloszlásán kívül minden engedményre hajlandó és minden eszközt felhasznál az ellenzék megnyerésére.

A szünet tehát csak látszólagos, a politikai élet éppen ellenkezőleg új és igen hatalmas lendületet vetett fel. Minden vonalon folynak a tanácskozások és éppen a mai nap döntő jelentőségű a belpolitikában.

Mára várják ugyanis Maniu végleges választ a kormány

végleges átalakítására vonatkozólag.

Beavatott körök véleménye szerint nincs kétség többé abban, hogy a megegyezés most már tényleg létrejön az egész vonalon és a pártok erőviszonyai az őszi megnyitóra egészen meg fognak változni.

A kormány nyári programjában különben a külföldi kölcsönök megszerzése a legfontosabb pont. A pénzügyminiszter Párisban és Londonban személyesen fog tárgyalni a kölcsönről, de azt még senki sem tudja, hogy milyen feltételek mellett, milyen garanciák leköte-

sével és milyen összegű külföldi kölcsönt szándékoznak igénybe venni. Ezt a pénzügyminiszter még legbizalmasabb körkörürelével sem közölte. A pénzügyminiszter Titulescuval együtt tárgyal a külföldi körökkel és ez a tény magabavéve azt jelenti, hogy ennek az utnak egyelőre beláthatatlan közgazdasági jelentőség lesz Románia életére nézve.

Lobontiu dr prefektus a váradi munkásprobléma megoldásával foglalkozik

Elismerő szavak a tudószanatóriumról

— Saját tudósítónktól —

— Ezidőszent engem a nagyváradi munkásság helyzete foglalkoztat — mondotta ma Lobontiu Emil dr Biharmegye prefektusa a Nagyvárad Estilap munkatársának — és azt hiszem, hogy

ha a rendkívüli körülmények diktálta intézkedések ideje elmúlik, akkor a munkáskérdésben is visszatérünk ama normális keretek közé, ame-

lyeket természetesen a törvények jelölnek ki.

— Egyébként mondotta még Lobontiu dr prefektus — a legközelebbi napok valamelyikén magam is elmegyek a Munkás Otthonba: személyesen akarom látni azt és a munkásság minden intézményét.

— Meglátogattam a minap — folytatta a prefektus — a tudószanatóriumot és jóleső érzéssel ta-

pasztaltam, hogy ez a nemescélu intézmény széles társadalmi rétegek javára dolgozik. Különös elismeréssel kell szólnom Roskopf Béla dr-ról, a szanatórium vezetőjéről, aki a poliklinikán a tudósbetegek részére létesített dispensaire-t is kiválóan vezeti. Amennyire telik, a megye az idén is segíteni fogja ezt a két nagyszerű szociális intézményt.

Százmillió lejbe kerülne a jádvölgyi elektromos telep

Pár év alatt letörleszthetné a város az egész befektetést és olcsó villanyhoz jutna a lakosság

Hosszabb idő óta foglalkoztatja a város vezetését dr Frentiu Valér görög-katolikus püspök terve, mely a Jadvölgyében létesítendő villamos energiatörzsről vonatkozik.

Mint ismeretes, Frentiu püspök annakidején felhívta a város figyelmét az energiatelep létesítésének tervére és konkrét ajánlatot tett, amely szerint hajlandó ő felépíteni az energia-forrást, vagy ha a városnak kedvezőbb, hajlandó érdekközösségben résztvenni a létesítésben, vagy pedig hajlandó az építkezés számára szükséges kölcsönt megszerezni.

A nagyszerű terv a város vezetésénél lelkes fogadtatásra talált és az állandó választmány szakértő-bizottságot küldött ki annak megállapítására, hogy a Jadvölgyének a Carligát—Jád torkolatánál levő része alkalmas-e a telep létesi-

tésére.

A bizottság, amelyben résztvettek Mayor György főesperes, Popa Mihály előjáró, Bazili Mihály, a villamosmű igazgatója és Lázár Vazul kolozsvári geologus, hétfőn utazott ki a Jadvölgyébe a szakértői szemle megtekintésére. A bizottság ma érkezett vissza és Bazili Mihály nyomban jelentést tett dr Erdélyi Szever polgármesternek tapasztalatairól.

A jelentés szerint Lázár Vazul geologus megállapította, hogy a talaj erősen homokkötött, nem engedi át a vizet és így különösen alkalmas vízgyűjtő medence létesítésére. A vízmennyiség is teljesen kielégítő. A szakértő - bizottság véleménye szerint

nyolcmillió kilovatt villanyáramot tudnának a telepen felhasználni.

A bizottság a telep létesítését teljesen rentabilisnak tartja, viz

van bőven, völgyzárógátat lehet alkalmazni és a Jadvölgyében még több hely is van gátak létesítésére. A telep felépítésének költségei az eddigi tervek szerint százmillió lejbe kerülnek és ezt az összeget az évi harmincmilliónyi szénszükséglet megtakarításával pár év alatt lehet amortizálni.

Körülbelül hetven kilométer hosszúságú vezetéknek kapná Várad az olcsó áramot, ami a város ipari és kereskedelmi fejlődésének messzemenő perspektívát nyújtana.

Németországban az egész ország keresztül-kasul van hálózva vízi energia forrásokkal és egyes helyeken 600 kilométeres távolságon vezetnek az áramot.

A szakértői jelentéssel a nagyszerű terv lendületet nyert és valószínűleg most már gyors léptekkel halad a megvalósulás felé.

Hogy őrzik a pénzt?...

A Bank of England új páncéltérmei — Betonba ágyazott acél, villamos drótsövény, várarak, huszonnégy tonnás vasajtók védik a bank kincseit

— Saját tudósítónktól —

A világ pénzügyi életének legélénkebben verő csücskében, a londoni Cityben hatalmas erődítési munkálatok folynak. Várat emelnek a Pénznek. A Bank of England szürke mohlepte falain belül a bank új palotájának építkezése folyik. Az új épület valóságos acél- és betonvár. Tűz- és robbanásmentes páncélyár, titkos kamarák, csapóajtók követik egymást és az építészek a modern építési technika minden vívmányát, minden trükkjét felhasználják, hogy az angol bank aranyait és értékpapírjait külső támadások ellen biztosítsák.

Az amerikai dinamitos bankrablók vakmerő támadásai ma már külön technikát teremtetek a banképítésben. Az angol bank építkezése a legnagyobb-stíli rablóbandáknak is biztosan tud ellenállani. A legkülső fal nyolc láb vastag és ötven láb mélységre van a földbe ágyazva. Az anyaga cementbe ágyazott acél, amelybe a legkeményebb és ellenállóbb termésköveket illesztették.

A főfalon kívül várarak fut körbe, úgy, hogy

a páncéltérmei hatalmas

bolthajtásaival valóságos szigeteket képez.

Az ajtók acélból készültek és egy-egy ajtó sulya huszonnégy tonna, úgy, hogy

emberi erő ezeket megmozgatni nem tudja,

csak különleges szerkezettel lehet kinyitni és bezárni. Minden ajtón rostély van, amelyen az éjjel-nappal járkáló örök állandóan figyelemmel kísérik a termeket. De ezenkívül még az acélba, betonba és ter-

mészkőbe beágyazott páncéltérmet

villamos drótsövényakadály is veszi körül,

amelyek a legkülönbözőbb betörést jelző készülékek működésére automatikusan áttörhetetlen akadályt vonnak a páncéltérmei körül.

Ezek után azok, akiknek néhány millió font letétjük van az angol banknál, nyugodtan hajthatják fejüket alvásra, nem kell félniük, hogy kirabolják a bankot.

Megalakult a féltékeny nők klubja

Hogyan védekeznek a berlini feleségek a hűtlenkedő férjek ellen

— Saját tudósítónktól —

Berlinben most megalakult a legújabb klub. A címe: „A féltékenyek klubja.” A klubban nem kell tagdíjat fizetni, igaz, hogy nincs is nagyon előkelő klubhelyisége. Egyelőre még csak egy magánlakásban működik. Tagjai kizárólag nők. Féltékeny nők. A férjeikre féltékeny nők. Tömörültek, hogy közös erővel védelmezzék meg a féltékeny nők érdekeit. Minden héten háromszor tartanak összejövetelt a klub helyiségében és itt megbeszélnek a féltékeny nők fontos aktuális problémáit.

Egy német újságírónak sikerült bejutnia a klub helyiségébe. Mikor a féltékeny nők észrevették,

először ki akarták dobni. Ő azonban elmagyarázta a klub elnöknőjének, hogy nem ártana, ha bentmaradna a helyiségben, s esetleg hasznos tanácsokkal szolgálhatna a féltékeny nőknek. A tanácsokról lemondtak ugyan a nők, végül azonban mégis megengedték neki, hogy bentmaradjon a klubhelyiségben.

— Az ülést megnyitom — mondotta a féltékenyek elnöknője. Ezután következett az egyes esetek megvitatása. Minden nő előadhatta a maga esetét, amelyet azután megvitatottak. Az ülés mindjárt viharosan kezdődött. Két hölgy összeesetett, hogy melyiknek az esetét tárgyalják előbb. Mindegyik azt tartotta, hogy az ő esete az érdekesebb, a fontosabb, az életbevágóbb. Végezetül sorshuzással döntöttek. A győztes hölgy pedig előadta esetét. Régen tudja már, hogy férje hűtlen hozzá. Mindeztideig azonban nem törődött vele. Most azonban szörnyű dolog történt. Berlinben is divatba jött a week-end. A férj is kezdett a week-end intézményének hódolni, még hozzá a másik nő társaságában.

— Ezt már nem bírom ki, — fakadt ki az előadó hölgy. — Ad-

janak tanácsot, mit csináljak?

— Ismeri azt a másik nőt? — kérdezte az elnöknő.

— Igen.

— Igyekezzen objektíven leírni, hogy milyen az illető.

— Visszatasztáló.

— Na-na. — volt a válasz — ez nem elég objektív meghatározás. Fiatal az a nő?

— Igen, sáros fiatal, — válaszolta a féltékeny feleség.

— Akkor a megoldás könnyű, — hangzott az elnöknő döntése — önnek is feltétlenül fiatalnak kell lennie.

— De... de. — vetette ellen szerényen a klubtag.

— Semmi de, — vágott közbe még szigorúbban az elnöknő — vagy meg akarja tartani a férjét, vagy nem. Igyekezzen fiatal, fiatalos lenni.

Az egyik hölgy kedélyesen közbeszólt:

— Ha pedig ez sem használ, akkor próbálja meg a coueizmus-sal. Mindja etl harmincszor egymásután minden nap: „a férjem hü hozzám, a férjem hü hozzám, a férjem hü hozzám.”

Derűtlenség.

A következő eset: a férj szintén megcsalja feleségét. A tanács egyszerű, rövid és könnyen teljesíthető.

— Tegye féltékeny a férjét, ez a legjobb módszer.

Az újságíró nem bírta tovább, udvariasan köszönt a féltékeny hölgyeknek és gyorsan távozott.

Tífusz- és vörhenyjárvány Jasiban

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Jasiból jelentik: A városi közegészségügyi hivatal legutóbbi statisztikája szerint Jasiban husz súlyos tífusz-megbetegedés történt. Tegnap volt egy haláleset is. Egy Marcus nevű harmincéves kereskedő tífuszban elhunyt. Több utcá-

nak a víztartályait, ugyszintén a központi liceum berendezéseit fertőzöttnek találták.

A tífusszal egyidejűleg e hó folyamán harmincnégy vörhenyes megbetegedés is történt; egy eset halállal végződött.

Mozgószínházi műsorok:

Dorian Terrasse
9 órákor és
Dorian filmszínház
6 órákor.

Ma premier

Hogyan lettem filmstar?

8 lebilincselő felvonásban

A főszerepben COLLEN MOORE

Előzőleg

egy kitűnő vígjáték

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

PREMIER!

A nevető férj

Kacagató vígjáték
8 felvonásban

Főszereplők:

Livio Pavanelli, Elisabeth Pinajeff

Jön

Jön

STROGOFF

A két rész együtt, olcsó hely-
árakkal

Apollo és Atlantic mozgók

Ma utoljára

Messalina
(Mindenki szeretője)

A két rész együtt

Pénteken premier

En és szerelmeim

A főszerepben: Ő (Harold Lloyd)

A legszellemesebb, egész műsort
betöltő filmkomédia

Női tavaszi kabátok

1200 lejtől

Női ponguolák és ruhák

195 lejtől

nagy választékban a legszebb
kivitelben

Weber Model-áruház

Viahuja (Szt. János)-utca 6. sz.

Rebeles & Fodor

uri szabók

3255

Bazár-épület, színházzal szemben

Őrült iramban a festők városa felé

Míg Szatmár tündöklően piszkos főtéri kávéházában reggeliztem, Renault-t a sofőr egy közeli utcára elvezette kávézni. A nagy úton a gyerek alaposan megéheztetett, belé kellett tölteni vagy tíz liter benzint, hogy magához térjen. Negyven hápás kisportolt vasizmu francia fiú. Nem kérdeztem tőle reggeli előtt, hogy mi a véleménye Szatmárról. Kissé szegyltem magam előtte. Gyalogjött Váradra Franciaországból, közben természetesen, bejárta Európa legszebb vidékeit. Végig vándorolta az egész Provence-t, egy-egy órára megpihent a svájci kantonok nagy városaiban, aztán délnek kanyarodott, hogy örök benyomást merítsen az olasz tájak gyönyörűségéből. Miután apjának naponként rengeteg gyereke születik a szegény öreg Renault nem tudja elartani óriási családját, ő is több testvérével együtt batyut kötött a hátára. Egy nagyvárad gyáros hajlandónak mutatkozott az adoptálásra, hát erre vette a kis vándor az útját. A gyáros komoly, jószívú uriember, kiment elébe a háztárhoz, hazavitté, megfürdette a nagy ut után és egy elsőrendű sofőrt vett mellé nevelőnek. A Renault gyerek nagyon megszerette Váradot. Hiszen ez a város egy kicsit emlékeztette is őt azokra a nyugati városkákra, amelyekben a hosszú ut alatt megpihengetett. Szatmár! Ilyet ő még soha nem látott. Ilyen irdatlan területű anesztetikus várost. Reggeli után visszatért a kávéház elé és várt reánk. De egyszer csak az undor bódülésével neki akart iramodni. A kávéház terraszán egy benszülött akkorát köpött a földre kalapja alól, mint a szemközi református templom orolapja. Ha a sofőr szép szóval le nem csillapítja, ott hagy bennünket az ifjú provanszál a faképnél. Egészen ki volt kelve magából, amikor beléültünk. Még a városban olyan sebességet fejtett ki, hogy csupán a közlekedési rendőrség szervezett-

lenségének köszönhetjük, hogy nem büntettek meg bennünket. Mikor pedig kiértünk az országútra, mintha üldözői elől akart volna menekülni, őrült iramban száguldott kilencven kilométeres sebességgel Nagybánya felé. Azután a kövek borzasztó fájdalmakat okozhattak szegénynek, de csep-pet sem törődött vele. Ugy csó-váltam a fejemet bosszuságomban, hogy majdnem elszédültem. Hát ezt nevezik ut karban tartásnak? Rádobálnak az utra természetek darabokat, hogy az autók és a szekerek törjék össze jó porhanyósra. Ezek a kövek röpkeidnek az autók pergő kerekai alól szer-teszét és roppant erővel csapód-nak az utszéli fákhoz. Ha vélet-lenül embert ér egy ilyen kőszilánk...

Időközben a nap jó magsra stréberkedett és mindenáron ész-re akarta vétetni becses személyét velem. Biztosan tudta, hogy én ülök az ernyő alatt és feltétlenül reflektált rá, hogy az Estilapban megemlékeztek róla. Bár két oldalról éles szél járta át a kocsit, fölülről átszűrődött a napsugarak pergőtűzének melege.

Ottvontunk a nagybányai hegyek tövével a szél virágillatot cipelt magával. A táj ismerősöm volt már. Impresszionista festők képeiről ismertem. Csak az ózon és a hegyoldalról lehömpölgő illatok tették széppé Nagybánya vidékét. Mert különben unalmas lett volna. Százszor is láttam minden részletét a tájnak. A művészet ugylátszik kiábrándítja az embert a természetből. Igazán örültem neki, hogy a festők nem tudják lefesteni tömény, vérpezdítő levegőjét egy vidéknek. Ha ismertem volna Nagybánya illatát és ózont, talán egészen kiábrándultam volna belőle. A nem-

rég elhunyt Juan Grisnek láttam az Eiffel-torony című képét, amely az egyetlen művészi alkotás volt a maga nemében. Gicsörök és fotográfusok témája volt eddig az Eiffel-torony, amelynek borzalmas súlyát, ahogy a lábánál álló emberre nehezedik ez az égigerő drótkolosszus, senki nem tudta érzékelteni. Juan Gris a hatását, a dinamikáját adta vissza az Eiffel-toronnak. Sehol nem láttam még hogy valaki Nagybánya hatását tudta volna revelálni. Igaz, nem is a város és nem is a vidéke érdekelt engem. Hanem a városnak és a tájnak a fantáziaszipító inspirációja. Engem igazán nem érdekelt a nagybányai torony és annak a négy polgárit végzett építőmesternek palatetős maltervizója, amely a lábainál terpeszkedik. Nem tudom megérteni, hogy miért teszik magukéva festőművészek, régi pallérok alkotásait, amelyek csupán levelezőlapokra illenek. (m. i.)

Élutasztak a színészek...

Szombaton kezdik meg a bukaresti vendégszereplést

Ma délből nagy sürgős-forgás volt a várad pályaudvaron: a színház művészei és műszaki személyzete készülődött föl a nagy utra, déli 12 órakor indult el a nagyvárad színtársulat operette-együttese Bukarestbe, ahol tudvalevőleg 15 napon keresztül fog vendégszerepelni, az Oteteliseanu színház színpadán.

A bukaresti vendéjátékok idejére Erdélyi Miklós igazgató kibővítette a társulatot. Szerződött Tolnai Andort, a kolozsvári színház bonvivánját, Kertész Mancit, az aradiak kedvencét, Lendvai Böskét, aki tavaly Szatmáron aratott nagy sikereket, Misoga Lászlót, a kiváló táncos komikust, ezenkívül a karszemélyzetet 12 női és 12 férfi taggal egészítette ki, úgyhogy a megerősített társulainak 24 magánszereplője és 40 kardalosa van. Természetesen az ensemble gerincét

a várad törzstársulat képezi, élén Zöldhelyi Annával és Tompa Bélával. A zenét a román királyi opera zenekara szolgáltatja és közreműködik az opera balettje is.

A társulat a várad állomáson egy 100 személyes külön kocsiban helyezkedett el, amelyet a bukaresti CFR igazgatóság utalt ki Erdélyi Miklós színészei részére. A színészek holnap délelőtt érkeznek Bukarestbe, ahol két szállodában nyernek elhelyezést.

Az előadások sorozatát a Cir-

kuszhercegnővel kezdik meg szombaton este, vasárnap pedig a Nótáskapitányt játsszák. Ennek az előadásnak külön érdekessége lesz az, hogy a huszárok eredeti magyar egyenruhában, csillagos rangjelzéssel szerepelnek, amit tudvalevőleg Váradon és egész Erdélyben el van tiltva.

A színtársulat az eddigi tervek szerint 15 napot tölt Bukarestben, de valamennyi színész kötelezte magát, hogy a vendégszereplés meghosszabbítása esetén tovább is ottmarad.

A bukaresti vendéjátékok befejezése után a megnagyobbított társulat visszatér Nagyváradra és itt négy vagy öt előadást tart és csak azután kezdődik hivatalosan a színház szünete.

Orosz csempészek vakmerő kísérlete a Dnyeszternél

A Cuvantul jelenti Kise-nevből: Tegnap egy bolsevista csempésztársaság megpróbált átkelni a román partra Atachi község közelében. Amikor a román granicsárok tüzelni kezdtek, a bolsevisták visszavonultak.

At akart még jönni a Dnyesz-teren Dragalina községnél is egy bolsevista csoport, de ezt is visszaverték a granicsárok. Mindkét esetet bejelentették a román-orosz határbizottságnak.

Cocos rablóbandája Besszarábiában tovább fosztogatja az utasokat

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Husi—Jasi közötti országúton revolverrel és késsel felszerelt rablók tegnapra virradó éjszakán megtámadtak tizen-nyolc embert, akik Cozia községből Jasi felé igyekeztek. A rablók minden pénzt és értéktárgyat elszedtek az utasoktól, azután eltűntek. A kifosztott emberek feljelentése nyomán csendőrök mentek ki a rablók üldözésére, akiket valószínűleg el is fognak, mert teljesen bekerítették azt a vidéket, amely a rablóknak buvóhelyül szolgált.

Ugyanaznap még vakmerőbb rablótámadás történt Bucovatz—Isvoren közt. Fényes nappal egy autó igyekezett Isvoren felé, öt utassal. A huszadik kilométerkönél egy erdő kezdődött, azon visz át az ut. Amikor

az autó ehhez a kilométerköhöz ért, a sűrűből három álarcos ember ugrott elő, mind a háromnál puskák, revolverek voltak és gyors egymásutánban többször a levegőbe lőttek, majd rákiáltottak a sofőrre, hogy állítsa meg az autót. A sofőr megállt és ekkor a rablók hozzákezdtek az utasok motozásához. Először elveiték Chitzis kisenevi kereskedő 25 ezer lej készpénzét, azután Baranski, nemzeti-i gabonakereskedő 210.000 lejét. A többi utastól kisebb összegeket vettek el. A sofőrnek nagy könyörgésére meghagyták a 4800 lejét.

Azt hiszik, hogy a hírhedt Cocos rablóbandájának tagjai voltak a tettesek.

Fedák Sári unokaöccse felpofozta Feld Matyit

Budapestről táviratozzik:

Fedák Sári ismeretes perében tegnap igen érdekes színházi botrány játszódott le a magyar fővárosban. A perben ugyanis a bíróság előtt Fedák a következőket jelentette ki:

— Én nemzeti érték vagyok!

Erre Feld Mátyás, a közismert nyári szindirektor a bíróság előtt epésen válaszolt:

— Mindketten nemzeti értékek vagyunk. A hiba csak az, hogy ilyen nemzeti értékek ezrével szaladgálnak a Rombach-utcában.

Ezt a kijelentést megtudta Fedák Sári, unokaöccse Fedák István, aki emiatt is inzultálta Feld Mátyást. Este felkereste a

nyári színházban a direktort, aki szivarozva sétált a folyosón. Fedák István poionvágta a színigazgatót és ezeket a szavakat mondotta neki:

— Én vagyok Fedák a Rombach-utcából.

Az első pillanatban Feld Mátyás annyira konsternálva volt, hogy válaszolni sem tudott. De aztán összeszedte magát és dühöngve támadt neki inzultálója-nak. Dulakodás keletkezett, amelyre az egész színház összecsozdult, végre is a verekedőket az ügyeletes rendőrszt választotta szét. Ennek az ügynek is a bíróság előtt lesz folytatása.

MOZI

A DORIAN TERRASSE ÉS DORIAN FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 6 és 9 órakor:
„Hogyan lettem filmstar?” El-
mondja és eljátssza Collen
Moore.

Péntek, szombat, vasárnap:
„Hogyan lettem filmstar?”

AZ APOLLÓ ÉS ATLANTIC MŰSORA:

Csütörtök: Messalina. (A dél-
utáni előadáson 10 és 15 leies
helyárakkal.)

Péntektől minden nap: Én és
szerelmeim „Ö” komédia egész
műsoron.

Heyman szinkör

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor. Pre-
mier! Nevető férj. Livio Pavanelli
és Elisabeth Pinajeff.

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Nevető
férj. Livio Pavanelli és Elisabeth
Pinajeff.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Nevető férj. Szenzációs vigjáték.

Motorkerékpár

preciz javítását és alkat-
részek elkészítését

legolcsóbban
vállalom

„Molo” mechanic

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17

Bútorok

tulhalmozott raktár miatt

őriási árleszállítással

3479
Complett hálók 14.000, Telehálók
20.000 leitől a legjobb minőség-
ben, vételkényszer nélkül meg-
tekinthető

Steinernél

Avram Iancu (Kossuth)-utca Sas-
palota pincéjében.

Elegáns **luxus cipők** méret után
készülnek

Deczkynél Bul. Reg. Ferd. 25.
Klőbusiczky-palota
3647

Berkovitsné

בֵּרְקוֹוִיטְסָה
vendéglője

N. Iorga (Zöldfa)-u. 19

Izletes házikoszt
Mérsékelt abonoma-árak
Diétás koszt is kapható
Kerthelyiség megnyílt
3617

SPORT

Támogatás helyett -- adóztatás

Mikor fognak vasuti kedvezményt kapni
a romániai futballisták?

Elviselhetetlen terhek alatt
nyög a román sport, különösen
a futball. Ahelyett, hogy már
az oly rég óta ígért 50 száza-
lékos vasuti kedvezményt meg-
kapják a romániai sportegyesü-
letek, még a vigalmi adóval is
agyonütik a futballsportot. Egy
pár szóban összefoglalva,

**adó, vasut, vizum, szövet-
ség koldusbotra juttatta s
juttatja az egyesületeket.**

A magas vasuti tarifa lehetet-
lené teszi a városközi mérkő-
zések megrendezését, mert az
egyesületek nem képesek fe-
dezni az óriási kiadásokat.

Már többször volt róla szó
illetékes helyen, hogy a CFR
vonalain utazó romániai egy-
letek megkapják a már annyi-
szor megígért ötven százalékos
vasuti kedvezményt, de ez
mind csak terv és még most
sincs belőle semmi. Pedig néz-
zünk csak körül a többi álla-
mokban, például Olaszország-
ban, az ottani vasutakon utazó
futballcsapatok 50 százalékos
jegyár kedvezményt élveznek.

E kedvezményben bármely
futballcsapat részesülhet. A
kedvezményt nem a vasut, ha-
nem az olasz labdarugószövet-
ség adja meg.

Az utazni akaró csapat-
nak így más feladata nin-
csen, mint az olasz lab-
darugó szövetséghez for-
dulni, amely a kívánt vas-
uti vonalra kiállít egy
uti utalványt, amelynek
ellenében a pénztár 50
százalékos féláru jegyet
bocsájt ki.

Paradoxonnak hangzik e hír, ha
figyelembe vesszük a hazai vi-
szonyokat, amelyekben mi
élünk. Nálunk a futballt nem-
csak, hogy nem támogatják,
hanem még elnyomják, ahol
csak lehet, ott ütnek rajta.

Nálunk az öreg sporttudósok-
nak az a véleményük, hogy a
futball nem sport. Azok az öreg
„sporttudósok” kiknek sport-
tudománya mindössze abból áll,
hogy a labdát nem négyszögle-
tesnek, hanem gömbölyűnek
képzelik.

Azt hisszük, nem kell bőve-
ben méltatni a futball jelentő-
ségét. Cca 25—30.000 igazolt
futballistája van a román fut-
ball-szövetségnek. Tehát 25-30
ezer ember üzi a futballt és ez-
által hatalmas testmunkát vé-
gez.

De ettől eltekintve, hogy
ezek a tízezrek sportol-
nak testmozgásuk, illetve
játékuk révén, a nézők
százazeit viszik a sza-
badba s akik talán egyéb
szórakozás híján, dohos
lokálokban töltik el
idejüket.

Ezt nem tudják nálunk megér-
teni. Ahelyett, hogy támogat-
nák a futballt, állást foglalnak
ellené. Elfelejtik azt, hogy a
futball minden állam és város
propaganda eszköze. Csak pél-
daként szolgáljon Temesvár
városa, melynek hírét a Kinizsi
elvitte az összes nagyobb kül-
földi városokba. De a többi or-
szágok, például Magyarország,
melynek hírét Spanyol-
országban, a Nemzeti Esztor-
szágba Lett és sok más orszá-
ba elvitte. Nem is beszélve a
Hungáriáról és a Ferencváros-
ról. Vagy Csehszlovákia, mely
a Spárta és a Slávia révén vi-
lághíressé tette magát és hir-
neve eljutott a távoli világ-
szekbe.

Természetes, ezt mind nem
tudják vagy nem akarják tudni
a mi uraink. Mert ha tudnák
ezt, akkor nem nyomnák a fut-
ballcsapatokat lehetetlen ma-
gos vigalmi adókkal, ami előbb-
utóbb, egy két csapat kivételé-
vel megfojtja az egyesületeket.
A központ ha akar, könnyen
nagyon sok bajon segíthetne.

**A központnak kötelessége
volna elsősorban a veze-
tő egyesületeket támo-
gatni,**

mert a nemzeti érdekek is ki-
vánják, hogy olyan futball-csa-

patokkal rendelkezünk, me-
lyek felvehetik a versenyt a
szomszédos államokkal anél-
kül, hogy egy három gólos ve-
reség hízogó legyen ránk
nézve. Nem elég, ha egy ilyen
nagy országnak, mint Románia
csak egy, olyan nagy csapata
legyen, mint a Kinizsi, mert ez
előbb-utóbb belefog fáradni az
ország színeit állandóan repre-
zentálni, hanem legalább 10
(tíz) ilyen nagy egyesületnek
kellene lennie. Ezt pedig csak
úgy lehet elérni, ha a központ
pártfogásába veszi az egyesü-
leteket és a közönség is vissza-
tér kedvenc sportjához, a fut-
ballhoz.

Fényes bizonyítékul szolgál,
hogy milyen rossz, hogyha egy
országban nincs ellenfele egy
csapatnak. Mint nálunk a Kin-
zsinak. Mennyire nem izgalmas-
sak az országos bajnokságért
folyó mérkőzések és mielőtt
kezdődtek vették volna, már
előre lefutottak tekintették.
Ezzel ellentétben, Jugoszláviá-
ban az utolsó pillanatig a leg-
nagyobb izgalom közepette,
nem lehetett tudni, ki lesz az
első és a második. Csak az
utolsó mérkőzésen dőlt el a
bajnokság sorsa, még pedig mi-
nimális pontszámmal és gól-
aránytal.

Hiszük és reméljük, hogy
a közeljövőben tősgyöke-
res változás fog beállni,
mert ellenkező esetben
pontot lehet tenni Romá-
nia és egyben Nagyvárad
labdarugósportjának tör-
ténetére.

(Plattkó II.)

Nagyvárad tennisezők Békéscsabán

A Nagyvárad Atlétikai Club
három fiatal játékosát küldte ki
a csabai tenniszversenyekre, —
amelyeken Bleier Sándor, Vel-
várth Lipót és Schwartz Árpád
fogják képviselni a Nac, egyben
Nagyvárad színeit. Reméljük, hogy
a fiatal játékosok a nagy konkur-
renciával szemben is megállják
helyeiket és újabb győzelmekkel
gyarapítják Nagyvárad szépen ki-

fejlődött és fejlődésben levő ten-
nizsportját. A fiatalok szereplése
nél a legtöbbet Velvártól vá-
runk. Ő már sok kemény küzde-
lemben vett részt és így meg van
edződve. Bleier Sándor már vala-
mivel a régebbi gárdából való, de
azért még ő is egész fiatal és el-
sőrangú játékos. — Ugyancsak
Schwartz Árpád is az új generá-
ció tehetséges játékos.

NEM JÖHET LÉTRE

A BÉCS—TEMESVÁR VALO- GATOTT MÉRKŐZÉS

Temesvárról jelentik: A sokat
huzott-halasztott Temesvár—Bécs
válogatott mérkőzés kátyuba ful-
ladt, ugyanis az osztrákok csak
úgy hajlandók jönni Temesvárra,
ha még játszhatnak Romániában
egy-két mérkőzést. Esetleg Jugo-
szláviában is hajlandók volnának
játszani. De miután, sajnos Ro-
mániának csak egyetlen olyan
városa van, amely Bécs váloga-
tott néven fogadhatná a legjobb
osztrák 11-et, így a mérkőzést
nem lehet abszolválni, mert nincs
hova elhelyezni az osztrák válo-
gatottat. Jugoszláviával folynak
még a tárgyalások, de nagyon vá-
lószerűtlen, hogy sikerüljön. Pedig
az osztrákok szerettek volna re-
vansot venni Temesvártól, vagy-
is jobban mondva a Kinizstől, két
év előtt szenvedett katasztrófális
6:2 arányú vereségért.

A német könyvpiac szenzációs újdonságai

Feuchtwanger: Jud Süsz 5648
T. Harbou: Das Nibelungen-
buch 5645
Jaques N.: Der Feuerraffe 5639
— Ingenieur Mars 5646
— Die Frau von Afrika 5647
Reck Mallezewen: Sif das Weib,
das den Mord Reging 5638
Anita Loos: Blondinen
Bevorzugt 5642
M. Graf: Wir sind Gefangen 5643
K. Rössler: Die drei Niemand-
kinder 5640
Rosenhayn: Der Ritt in die
Sonne 5641
Roda Roda: Die vier Fräulein
von Waloff 5636
Saudek: Diplomaten 5644
O. Soyka: Eva Morsini 5649
A. Szenes: Roda Rodas Roman
5650
Warwel: Die Späte Trauung 5637

Beszélgetés Emőd Tamással multról, jövőről

A pe...iek, azok tudniillik, akik a rekkenő nyáiban otthon maradtak, Budára viszik át a rosszradvüket, hogy aztán, a kedves vidékies atmoszférában minden bajt elfelejtsenek. A tömegesen érkező idegeneket is, akik közt a legegzenetikusabb globbetrottereket láttam, szintén Budára viszik át nemcsak azért, hogy a város panorámájában gyönyörködjenek, de a nyári szórakozások miatt is, amelyek közül nem szeretném kifelejtetni a fiatal libátrogorka salátával. Esténként, a budai arénához özőnlük a fényes publikum, Emőd Tamás híres darabjába: Borcsa Amerikában: szíves, jókedv, izes magyar darab, amelyben Emőd tehetségének szárnyaihoz aranyos pompával kapcsolódik Fedák Sári elműhatatlan művészete.

Milyen gyönyörű ut Emőd Tamás utja, az ünnepeit költő, a mi redakciónk asztalától, fényes köteteken, nagy színpadi győzelmeiken át, a hírnévig, a népszerűségig! És Emőd Tamás minden sikereken át ma is a szerény szeretetreméltó riporter, a régi, kedves kis újságíró.

Pestről már rohannak az autók a színpad elé, egyik a másik után. Esteledik. Emőddel a színház kapujában találkozunk és beszélgetve sétálunk az árnyékos kertben. A költő csupa lelkesedő öröm: Várad, Várad, Várad! Mi van Váradon, mi újság és sora valmennyi barátját kérdezi, mi van vele, minden érdekli és mindenkori.

Milyen jó magának, haza megy kiül a Royal terraszára, hallgatja a cigányt, mind a három kávéházban más muzika szól, csenget a vilamos, Schvartz ur odamegy az asztalához... Jó magának.

Még mindig Váradról kérdez, míg aztán átengedi végre a kér-

dések jogát. De csak nagy rábeszélésre nyilatkozik önmagáról és terveiről:

— Verset? Verset, most igazán nem írok, rendkívül leköt a mindennapok munkája. Borcsa immár túl van a félszázados jubileumon és Fedák bizonyára a télíg tudná tartani, hiszen estéről-estére táblás házuk van. De hát a Borcsát Amerikában várják, ahova az ősszel viszi ki Fedák Sári. Ami pedig engem illet, az ősszel nekifogok a munkának, több magyar témájú darabot írok. Városi színház és a Királysínház vár tőlem eredeti magyar levegőjű darabokat. Azután megnyílik a mi színházunk, amelyet Bárony Istvánnal és Dajbukát Ilonával csinálunk, hatalmas tőkés támogatással. — Előkelő művészek pompás válogatott csapata: ez lesz a társulat, amelynek én leszek a művészi

igazgatója. Igazi világvárosi színház lesz. Egy felvonásos darabokat fogunk játszani, csak magyar szerzőktől és nevezetes műtásaink lesznek a színpadon.

Emőd Tamás elhallgat, aztán megragadja a karomat:

— Hát ezek a terveim, egyelőre ez a jövő, de higgye el, még a legszebb jövő mellett is szebb volt a váradi múlt, igaz, hogy akkor tizenöt évvel fiatalbbak voltunk...

Berkes József.

Porig égett Száldobágy egész termése

Kenyér nélkül maradt a kis magyar falu — Száz gazda kára több mint másfélmillió lei — Vizhiány miatt semmit sem lehetett megmenteni

A nap melege forrón tűz le, sugarai vigan ficáinkolnak a keresztberakott asztagokon, a melyek szépen, rendben egybehordva várják, hogy a cséplőmasina kicsiholja belőlük az életet adó kenyérmagot. És a gőzmasina vigan pöfékel, a masiniszta egy-egy éles fűttel senkenti serényebb munkára az embereket és a dob alól szép szemekben hull zsákokba az isten áldása. Egyszerre láng csap fel a széri közepéről, ahol egymásba-fogózva fekszenek a keresztiek és egy pillanat alatt nehéz, fojtó pergelt szag terjed szét, kétségbeesett emberek vészes jajkiáltása tölti be a levegőt:

— Ég a buza! Ég a buza!

És a magukkal és az elemi csapással tehetetlen egyszerű emberek kalaplevéve állnak a magasbacsapó lángok előtt,

mintha valami borzalmas pogány tűzáldozattal hódolnának az isteneknek, az arcuk barázdáin könnycseppek szaladnak végig, Száldobágy község népe kenyér nélkül maradt. Elpusztult az egész termés, egy egész esztendei küzdelmes, verejtékes munkának minden eredménye.

És estére, amikor a vörös kakas már kitombolta magát, a mikor a hatalmas területen fekete pernyeobeliszkek hirdetik a pusztulást, a szerencsétlenül járt kis református magyar falu józan népe a legsúlyosabb életgondokkal tér haza a kenyértelessen házba...

A városba a késő délutáni órákban érkezik a tűzvész híre. Az Estilap munkatársa pillanatok alatt a helyszínen termett és a pusztulásról alábbi tudósításban számol be:

Sebesen vágatunk a mély árokon keresztül, mikor a száldobágyi utra érünk. Már élénk fehérlik a kis templom fehér tornya, amikor a város végében levő Juhászknál kétségbeesett parasztemberek vizes hordókba merik a vizet és ökrös szekerekkel reményvesztetten ballagnak a falu irányába. Tőlük tudjuk meg először, hogy a tűz a termést pusztítja. Mentésről szó sem lehet, mert

félóraig tart, míg egy-egy vizeshordó a tűzhöz ér, a faluban pedig nincs víz.

Körülöttünk a lankás hegyoldalon mindenütt az élet pezsdül és pár kilométernyire a legszörnyűbb pusztulás. A csöndes kis falu képe teljesen kifordult önmagából. Távolról valami keserű égettszagot hord felénk az enyhe szellő, a templom kis harangja vészesen sikoltozik, síró-rívó asszony nép az utcákon, a kutyák veszettül üvöltenek.

A városban olyan hírek terjedtek el, hogy a tűz átsapott a község házára. Szerencsére ez a hír nem bizonyult valósnak, a tűz csupán a termést hamvasztotta el.

Kint a falu végén a temető aljában van a közös széri, ott van összehordva a falu egész buzatermése és amint kiértünk a faluból, a perzselő nap melegébe vegyülnek az égő osztágok lángjai. A cséplőgép már némán, leeresztett kéménnyel pihen, odébb nagy ka-

zalban a kicsépeelt szalma és a hatalmas kiterjedésű széri mindenütt a pusztulás. A vizeshordók lassú időközökben érkeznek, miniatűr fecskendők, vékony sugárban spriccelik a vizet és a falu szomorú népe, de még a közeli Pályi és Ujlak népe is összegyűlt a borzalmas látvány megtekintésére.

A falu esze a bíró, meg a jegyző a község házában tanakodnak, itt csak a csendőrijárőr képviseli a hatóságot.

Senki sem tudja, hogy keletkezett a tűz,

csak egyszerre égett a gabona. — Tegnap volt a cséplés első napja és megtörtént a szerencsétlenség.

A gépész, értelmes munkásember így adja elő a tűz keletkezését:

— Délután úgy három óra tájban, a szalmakazal mellett dolgozó egyik ember elordította magát: — Ég a buza!

És a géptől körülbelül ötven lépésnyire lobogó lánggal égett egy nagyobb osztág. Legelsősorban a gépet mentették meg, azt huzzák ki a veszedelemből. Vagy hét kád volt színültig vízzel, de hát a gabona megmentésére nem is gondolhattunk, pillanatok alatt úgy terjedt a tűz, hogy még

a vizeskádak, meg az egyik fecskendő is odaégett.

Összetett kézzel, tehetetlenül kellett néznünk, mint pusztul el az egész termés.

— Pedig — veszi át a szót egy értelmes gazda a gépésztől — olyan termésünk volt, amilyen senkinek. A próbacséplésnél ötven-hatvan kilóig eresztett a buza,

oda van vagy száz embernek egész esztendei munkája.

Még vetőmagunk sem maradt.

— Mi lesz velünk? Mi lesz velünk? — zokognak körülöttünk az asszonyok.

Közben az egyik gazda hangosan figyelmezteti a vizipuskával foglalatzkodó embereket, lassan bánjanak a vízzel, mert a szél felkapja a tüzes pernyét és akkor

a falu házai is veszedelembé kerülnek.

Ott állunk, nézzük, mint pusztul, hamvad egy falu élete és nem is hisszük, hogy a várostól alig pár percnyire így kelljen elpusztulni mindennek, mert nincs víz, nincsenek tűzvédelmi felszerelések.

Lezuhant angol repülő

Indiába akartak repülni leszállás nélkül

Linzből táviratozzák: Tegnap este Sommerbergnél lezuhant a Dunába egy angol katonai repülőgép. A bennülő két tiszt súlyosan megsebesült, a gép teljesen használhatatlanná vált. Megállapították, hogy a lezuhanást a motor-templeyek áttűzése okozta.

A szerencsétlenséggel kapcsolatosan derült ki, hogy a lezuhant repülőgép utasai a legnagyobb ti-

tokban új világrekord felállítására törekedtek, amennyiben

Londonból Indiába akartak repülni, anélkül, hogy leszállásnak utközben.

Miután nem voltak biztosak vállalkozásuk sikerében, sem készülődéseikről, sem elindulásukról nem adtak hivatalos jelentést és így seholse várták őket utközben.

Nem kaptak vámkedvezményt az átmeneti időben érkezett külföldi áruk

— Saját tudósítónktól —

Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter az új vámtörvénnyel kapcsolatban rendelkezést adott ki, amely szerint az április 9-ike után utnak indított, illetve április 14-ike után érkezett árukkal szemben az új vámtörvény rendelkezései a mérvadóak.

Ezt a rendeletét azonban pár nap múlva úgy módosította a pénzügyminiszter, hogy a régi és új vámtétel között mutatkozó különbséget csak letétbe

kell helyezni, amelyek felett aztán egy későbbi időpontban történik intézkedés.

Tegnap aztán a vámvezérgazgatóság körrendeletet adott ki, amely szerint az összes letétbe helyezett összegeket haladéktalanul be kell fizetni a pénzügyi tárca javára, miután — az újabb határozat szerint — ezekkel az árukkal szemben az új vámtörvény vonatkozó rendelkezéseit alkalmazzák és nem részesítik a kilátásba helyezett kedvezményben.

Az egyik gazdától kérjük, miért nem hivatják ki a váradi tűzoltókat, azok talán segítettek volna!

— Honnan vesznek vizet — volt a felelet — viz nélkül a tűzoltó mitsem ér.

Közben földig égett az egész termés, nagy, nagy fekete ravatal körül sűrű a tönkrement emberek...

A község házára megyünk, ahol ekkor már együttülnek a falu bölcsei. A templom melletti kis fehérre meszelt ház előtt is kíváncsi emberek, asszonyok. Belépünk az ajtón, mintha Bihari híres festményének a Bíró előtt-nek a modelljei gyűltek volna egybe. Egy hosszú asztal mellett ülnek a löcán, az öreg Lucskai Károly bíró, mellette egy pápaszemes hümmögő orra alól beszélő esküdt, meg egy öregebb tanácsstag. A bíró jobbján sárga vászonruhában, gallér nélkül a falu jegyzője, Partli József. A szoba végében riadtképtű asszonyok, emberek, az ajtóból kíváncsi gyermekszemek kukkantanak be. Nagy árkuspirosos ákom-bákomolják a jegyző utasításai szerint a károsultak neveit, a kár nagyságát. Mert

a tűz első hírére már kint vannak a biztosítótársaság emberei.

A bíró adja meg a felvilágosítást. Elmondja, hogy ma volt a cséplés első napja. Egyetlen gazda termését csépték ki egészen, azt már el is hordták, még vagy száz gazda termése várt a cséplésre.

Odaégett vagy kétezer mázsá buza, a kár másfélmillió lej.

— Most kéne segíteni az államnak, legalább vetőmagot kapnánk — sopánkodik egy öreg paraszt.

— Kenyér nélkül mardt az egész község — így a bíró.

A jegyző panaszkolja, hogy se viz, se fecskendő nincs a faluban és így el kellett pusztulni mindennek. Hogy mi okozta a tüzet, senki sem tudja megmondani. Azt mindenki erősíti, hogy nem a gépből kipattant szikra gyújtotta fel a termést.

— Igen fáj az ember a gépész, nagyon tudott vigyázni — mondja a bíró — inkább gondatlanságból keletkezett.

És az egyszerű emberek aggódva számítják ki, hogy

a biztosítás révén még a kár fele sem térül meg.

Kérésekkel ostromolnak, szöjünk egy jó szót a megyeházán az érdekükben, legalább vetőmagot kapjanak. És a panaszkodó hangokat valami szomorú muzsikával kíséri a vesztettül sivalkodó kis harang, amelyet még délután félreverték és még mindig huzzák. Szomorú éjszaka nehezdedt Szálchagy népére, a reménytelenség ölmehez gondolai szakadnak a lelkekre, a pusztulás gyászos takarója feketedik az apró fehér házak felé.

m. e.

Dr. Rácz Sanatorium

ORADEA, Prințul Carol

7

Vizgyógy, szénsav, villanyfénny és hőfürdő, beléző curái **olcsón** — csak amennyire az elutazás vizuma és útiköltsége kerül. — Gyógyítja, az ideges, kimerült szív, gyomor, bél rheumás, vérértégeny, tüdőbetegségeket. — Hízó-, fogyó-curák. Belső orvosok.

Dr. Rácz Ödön igazgató,

Dr. Lichtenegger nőgyógyász-operateur.

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 316.50

Zürichi nyitás

Váradi árfolyamok

BUKARESI 316.50

1927. augusztus 3.

BERLIN	12345
NEW-YORK	519
LONDON	2522.25
PARIS	2032
MILANO	2822.50
BUDAPEST	9050
PRAGA	1539
BECS	73.05

Pengő	28.40	28.50
Dollár	163	163.50
Cseh korona	4.83	4.85
Svájci frank	31.40	31.50
Osztrák shilling	22.90	23
Francia frank	6.40	6.45
Angol font	793	796
Olasz lira	8.90	9

APOLLÓ

ATLANTIC

Péntektől

„Ö“

az „En és szerelmeim“ című filmkomédiában egész műsoron játszik

Mikor utazik?

idejében készítse elő utlevelét, vizumait, vasutjegyeit. Mindenről gyorsan, pontosan gondoskodik a Hegedüs Hirlapiroda. Tel. 458.

* Mosoiu tábornok a bihar-megyei képviselőiséget tartotta meg. Bukaresti tudósítónk táviratozza: Mosoiu Traján tábornok a biharmegyei képviselőiséget tartja meg magának, úgyhogy a szilágymegyei listán, ahol Mosoiu tábornok tudvalevőleg szintén vezető volt, a névsor előrehalad.

Ma 5, 7 és 9 órákor

Nevető férfi

a HEYMANBAN

* Szerencsétlenül járt Anglia budapesti attaséja. Budapestről táviratozzák: Peary őrnagy, angol katonai atassé, ki tudvalevőleg Csáky hadügyminiszter autóján szerencsétlenül járt, a Fásor-szanatóriumban visszanyerte eszméletét. Az orvosok véleménye szerint teljes gyógyulása három hetet fog igénybe venni. Az autó sofőrje halálra.

* Fokozott érdeklődéssel olvassák nemcsak az erdélyi és bánáti, hanem a regáti és külföldi közgazdasági körök is a „Pénzvilág“ közgazdasági folyóiratnak pontosan minden hó 1-én megjelenő számait, amelyben a tartalmas közgazdasági cikkeken kívül aktuális jogesetek, nivós amkétrendezések és egyéb élénk közlemények jelennek meg. Most megjelent számában is folytatódik a közgazdasági élet reprezentánsainak arcképcsarnoka ez alkalommal Szana Zsigmond, Hargittay Bertalan, Horváth Árpád, dr. Stern Ödön és Szemere Miklós igazgatók közgazdasági bemutatásával. Mutatvány-számot készséggel küld a szerkesztőség és kiadóhivatal Oradea, Str. Densusianu (Jókai-utca) 11. Telefon 9.

Jön

STROGOFF

Jön

Olcsó helyárakkal

* Külföldi tisztek az orosz hadsereg élén. Párisból táviratozzák: Az Intransigent szerint az orosz hadsereg főparancsnoka 200 külföldi tiszttel alkalmazott elsősorban németeket és osztrákokat. Ezeket a tiszteket volt cári tisztek helyett a tüzéség, a repülő- és műszaki csapatok élére osztják be.

APOLLÓ

ATLANTIC

Péntektől

„Ö“

* Izgalmas életmentés. Bécsből jelentik: A Brigitta-hidról az este egy járókelő a Dunába vetette magát. Egy rendőr ladikon segítségére sietett s két járókelő is ladikba szállt, hogy az életuntat megmentse. A rendőr már el is érte az öngyilkosjelöltet és megragadta kezén, amikor a két ladik összeütközött és a hidalatti zsiliphez csapódott. A rendőr a zsilip felett húzódó kötélen megkapaszkodott és lábával megakasztotta a csónakot, a másik ladik azonban a zsiliphez ütközve felborult és a két ember beleesett a vízbe. Két rendőr utánuk ugrott s az egyiket ki is mentette, a másik azonban nyomtalanul eltűnt a habokban. Még egy másik járókelő is, aki a Dunába ugrott, hogy segítsen az erős ár következtében életveszedelembe forgott, de épügy, mint az életuntat, őt is meg lehetett menteni.

* Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú PARK-SZÁLLODA, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad. Igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Estilap tíz egymásután következő számát bemutatja. Egyben felhívjuk a PARK szállodának lapunknak más helyen olvasható szíves figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

Toalett és táncszenczáción szombaton este 9 órákor

Sugár Baba

egyetlen táncestélyén az APOLLÓBAN

* Egy hároméves kisgyermek kiesett a vonatból. Székesfehérvárról jelentik: Agárd és Dinnyés állomások között a budapesti személyvonat egyik kocsijából tegnap délután kiesett Szentés Ferenc budafok géplakatos hároméves kislánya. A kislány a vonat folyosóján tartózkodott, mikor a kocsi ajtó véletlenül kinyitott s a váltókon áthaladó zökkenő vonatból a gyermek kizuhant. A gyermeknek semmi baja nem esett, mert a pálya melletti pázsitra zuhant.

— Miben különbözik ez a nap a többi napoktól?

— Ma kezdik vetíteni az Apollóban az új „Ö“ képei!

* Nagy meleg ellen, legjobban a Dreher-Haggenmacher sört. Hűsít, üdít, kellemes.

* Új autóbusz megálló az Áruaktár mellett. A Városi Vasut igazgatósága a Nagypiac téren lakó közönség óhajára a fürdői autóbuszok részére telepének főbejáratánál, közvetlenül az Áruaktár közelében új autóbusz-megállóhely létesített. A Városi Vasut igazgatóságának előzékeny intézkedése folytán a Nagypiac téren közönségének ezentúl nem kell a Sas-előtti megállóhelyre gyalogolnia, hanem a Nagypiac téren fel- és leszállhatnak a fürdői autóbuszokról.

Jön

STROGOFF

Jön

A két rész együtt

* Csődtárgyalások. Oláh Ferenc nagyszalontai földbírtokos csődtárgyalása augusztus 27-én lesz. A követeléseket augusztus 6-ig kell bejelenteni. A Weisz és Kardos nagyváradi textilárucég csődtárgyalása szeptember 3-án. A követeléseket augusztus 27-ig kell bejelenteni.

* Egy futballista halála. Tegnap délután jókedvűen sétált Dézsi Árpád, a fiatal bájos feleségével és öccsével Gézával a Károly herceg (Szilágyi Dezső) utcán, midőn a zsidó lyceum épülete előtt a 25 éves életerős futballista epilepsziás rohamok fogták el. Összeesett s mire bevitték egy közeli házba és orvost hívtak: a fiatalember felesége és öccse kezeiben visszaadta lelkét az anyaföldnek. Dézsi Árpád még a 25-ik életévét sem töltötte be. Dézsi Árpád sokáig főerőssége volt a Törökvesnek, majd az akkor még bajnok Egyetértésnek. Az utóbbi időben a kolozsvári Husosok tagja volt. Mintaképe volt a lelkes futballistáknak. Dézsi Árpád temetésén az összes klubok képviseltetik magukat.

Sugár Baba

Budapesti Szafir mester műtermében, ahová a legtehetségesebb növendékek és szigorúbb kritikusok járnak, a zenáció számba ment, amikor egy házi bemutatón a parkett-nyílban egy eddig ismeretlen fiatal leány. Két esztendője tellett, amikor minden leány hírhírű táncosnő akart lenni, amikor a kritikusok elhatározták, hogy a sok tehetségtelezőt beszorítják a művészet jelentő deszkákról.

A megjelenése, pompásan megépített alakja, meglepően izomjátéka már az alatt néhány pillanat alatt feltűnt, amikor az öltöző ajtajától a színpadig ment. Megszólt a zongora és a fiatal leány lassu, elérhetetlen ritmussal elkezdte. Valósággal elragadtatta a nézőt. Másnap már a Nemzeti Kaszinó házi-estélyén aratott nagy sikert és a hírneve elindult külföldi tanulmányútra. Előbb Bécsben, aztán Berlinben a legkitűnőbb mesterek képezték, a munkájuk könnyű volt, mert nagy tehetségre bukkantak benne. Azután már szerződési ajánlatokat kapott, de ő szeszélyesen egyik aprólékosról a másikra, ott hagyta a német fővárost és — hazaérkezett nyári pillenőre Nagyváradra.

Az első nagy bemutatóját a háza akarja tartani és bizonyos, hogy a nagy érdeklődés és siker itt sem maradhat el.

Házhelyek a Bunyitál-ligetben

Megszűnik a lakáshiány, amennyiben a város legszebb helyén fekvő Spitz-telep (Bunyitál-ligetben) parcellázásra került, mely parcellák igen kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Az, aki kis tőkéjét jól és hasznosan akarja befektetni, siessen, míg le nem késik.

Az építkezéshez szükséges homokot és kavicsot ingyen kapja. A vízvezeték és villany már be van vezetve.

Az uszodai villamos megállótól 2 percre fekszik, azonban a villamosjárat rövidesen megindul egész a telepig.

Értekezhetni:

Spitz Sámuel és fia
vaskereskedésében Mihai Viteazul-tér

* **Vadászgyerekekre már most kell engedélyt kérni.** A megyei prefektúra felhívja az érdekelteket, hogy sürgősen adják be a közelebbi vadászszeszazatra való tekintettel, fegyverviselés iránti kérelmeket, nehogy aztán a kérvények torlódása miatt akadály álljon be az igazolványok kiadásában.

* **Tolvajok a baptisták szeretet-házában.** Ma éjszaka a nagyvárad-i baptisták Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca szeretet-házába az éjszaka a nyitvahagyott ablakon keresztül ismeretlen tettesek behatoltak és az egyik utcai szobában alvó hat kis diákgyereknek minden ruháját ellopták. A békésen alvó gyerekek nem vették észre a besurranó tolvajokat.

A politikus suszter merényletet tervezett gróf Bethlen magyar miniszterelnök ellen?

**Elvágták a telefon-huzalokat Inka és Budapest között
Részegek vagy kommunisták a gyanúsítottak**

Pécsről táviratozzák: Tegnap este kilenc órakor Bethlen István gróf magyar miniszterelnök inkei nyaralójának ablaka előtt hangos orditozás hallatszott.

A miniszterelnök, — aki a nyaralóban lakik — kihajolt az ablakon és meglepetéssel látta, hogy a kastély körül egy egész csődület támad.

A néptömeghez Legel Gyula inkei lakos, akit a miniszterelnök a pusztájáról ismert, formális beszédet tartott. Majd leszállt a rögtönzött emelvényről és be akart mászni a kerítésen át a kastélyba.

Ekkorra azonban már oda-

érkeztek az inkei csendőrök és lefogták Legel Gyulát, aki nem más, mint Inke falu politikus cipésze. A suszter nem volt meglepedve a miniszterelnök politikájával és ilyen módon akart ellenzéki állásfoglalásának kifejezést adni.

Legel Gyulát kihallgatták és Kaposvárra vitték. Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy egészen tervszerű tüntetést készítettek elő a magyar miniszterelnök ellen. A demonstrációnak két vezére volt, Leger Gyula és Berkes József nap-számos, aki annak idején a kommunben igen élénk tevékenységet fejtett ki, mint az in-

kei direktórium elnöke. A mostani tüntetésben Berkes Józsefnek az volt a szerepe, hogy

az Inkeről Budapestre vezető telefonvonalat három helyen is átvágta.

A kihallgatás alkalmával kiderült, hogy az inkei vicinális forradalmárok beszámíthatatlanságig részegek voltak és valószínűleg mulatozás után, ittas állapotban akartak merényletet elkövetni a miniszterelnök ellen. A nyomozás nem derítette ki eddig, hogy bűntársaik is volnának.

Mindkét merényletet letarítozták és megindították ellenük a vizsgálatot.

EZ AMERIKA!...

Kilenc évig dolgozott a híres Ford-gyárban egy váradi munkás, aki ezalatt az idő alatt csak egy mozdulatot végzett

Ime egy frappáns, jellemző történet. Ez Amerika, a gépek, az ember-automaták hazája. Ez nem tréfa, nem nyári mese, de persze nekünk egy kicsit érthetetlen. Benne van egész Amerika szellemének egy paránya és százmillió ilyen parány: Egész Amerika.

Márcsak azért sem mese, mert F. Jenő szerelőmunkást, aki a Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön)-utcán lakik, sokan ismerik. Ő körülötte forognak a történetek alakjai, akiket — csupa tapintatból — a névtelenség homályába burkolunk. Annak az ismert nagyforgalmu üzemnek a címét sem mondjuk meg, amely nagyon szegénynek magát, hogy egész telepén egyetlen ember sem akadt, aki meg tudott volna indítani egy csökönyös Ford masinát.

Ugyanis az történt, hogy a gyárból érkezett vadonatúj Ford-kocsi nem akart megindulni. Az egész telep minden hozzáértő embere hiába keresgélte a hibát, nem tudta megtalálni. A gép ott állt bénán és nem tudott megmozdulni. A Ford gépek szerkezetét jól kell ismerni. Speciális ismeretek szükségesek hozzá. Jöttek a kollégájuk segítségére idegen sofőrök is, de egyik sem találta meg a hibát.

Végre valakinek mentőötlete támadt. Az egyik munkás ismert egy F. Jenő nevű embert, akiről tudta, hogy kilenc évig alkalmazott volt Amerikában Ford autógyárában. Nosza gyorsan a keresésre indultak s a rendőrségi bejelentő hivatal útján meg is találták a Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön) utca egyik szegényes házában. F. szobájában a falon mindjárt föltűnt egy díszes rámba foglalt oklevél.

— Mr. Ford F. Jenőnek kilenc

évi odaadó munkásságáért köszönetét fejezi ki...

Ez állott a díszes cikornyás oklevélen.

— Ő az, a mi emberünk — mondták egymásnak a küldöttség tagjai. Mert valóságos deputáció kereste föl a várva-várt férfiut.

F-et nem sokáig kellett kapacitálni. Vette a kalapját és elindult a beteg Ford kocsi garázs felé.

Aztán elkezdte vizsgálni a gépet. Nézte jobbról-balról. Alulról, fölülről. Kopogtatta, belefújt, megvárta, majd hosszasan gondolkodni kezdett. Megállt a gép mellett, összeráncolta a homlokát és látszott rajta, hogy gondolatokkal vívódik. Egy negyedóra is eltelt, míg megértett benne a gondolat. Ezalatt lélekzetviesszafogva álltak körülötte az emberek. Senki sem merte zavarni.

— Uraim — szólt F. Je-

nő — be kell vallanom, hogy én nem értek a motorhoz, egyáltalán nem.

Nagy megrökönyödés.

— Ugyan ne vicceljen kérem...

— Nem én. Fogalmam sincs róla, hogy mi lehet a hiba.

— De hisz kilenc évig volt Fordnál?

— Ez igaz. De kilenc évig nem csináltam mást, csak a jobb első kereket tettem föl a kocsikra. A karom annyira hozzácsokkolt ehhez a mozdulathoz, hogy a baloldali kereket képtelen volnék föltenni.

Aztán elmondta, hogy a Ford-gyárban évtizedekig egyetlen mozdulatot végeznek a munkások. Az egyik egy karlendülettel kereket helyez a gépre, a másik egy mozdulattal egy bizonyos csavart tesz föl és így tovább. A motorszerkezetét a gyárban csak a mérnökök ismerik...

Pánik a newyorki tőzsdén Coolidge elnök visszavonulása miatt

Newyorkból jelentik: Coolidge ismeretes nyilatkozata, a mely szerint nem vállalt többé jelöltséget az elnökválasztásnál, a tőzsdén pánikszerű beszt eredményezett. Az értékek rohamosan esnek és mindenki súlyos válságtól tart.

Washingtonból táviratozzák: Coolidge kijelentése az Unió egész területén nagy meglepetést keltett, de általában azt hiszik és remélik, hogy az elnök végül is engedelmeskedni fog pártja akaratának és vállalni fogja az elnökséget, mert hisz ő az egyetlen jelölt, aki a választók többségének bizalmát bírja.

A demokratikus ellenzék úgy látja, hogy kilátásai Coolidge

lemondása folytán javultak. Hoover mellett Daves alelnököt és Hughes volt államtitkárt emlegetik a valószínű jelöltek között.

Hoover különösen a legutóbbi katasztrófális árvíz alkalmával szervezett segélyakciója révén szerzett nagy népszerűséget.

A „Washington Post” szerint a demokratáknak igen kevés kilátásuk van az elnökválasztás esélyeiben, mert a pártban nincs meg az egység, folyamatos torzskodások vannak napirenden. Egyébként is az amerikai nép nem kíván ezidőszert rendszerváltozást, mert Coolidge eredményei nyilvánvalóak és mindenkit egyformán kielégítenek.

Doloska petével együtt pusztul, ha „EXPRESS”-irtót használ. Kapható **Stern S. Endre** cégnél Oradea Nic. Iorga (Zöldfa-utca 10. szám. Viszonteladónak árenda-gedmény. 3540

**GRAND HOTEL
PARK
NAGYSZÁLLODA
BUDAPEST**
VIII., Baross-tér 10.
Telefon: J. 330—82, 331—83

A magyar főváros legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Központi gőzfűtés.

Allandó meleg és hideg vízszolgáltatás

Szobák 3 pengőtől feljebb
Kitűnő konyha Fajborok
Családi kávéház elsőrangú cigányzenével, nyári terrasszal

Különtermek 3762

Bőröndöket, akta- és iskolatáskákat, valamint divatos ridiküloket detailban és engro árakban árusít

Nagyvárad Bőröndáru- és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18.

E szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl. 3247

MINDEN DIVATLAP
legfrisebb száma
kapható a
Hegedüs Hirlapiroda
Ferdinánd király (volt Rákóczi)-utí
üzletében

Kísérje figyelemmel kirakunkat, ahol állandóan megtalálhatja a legújabb megjelent külföldi divatlapokat. Vidékre is azonnal küldjük.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésére külön 10 lej fizetendő. Cimek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

SZERDA délelőtti Cele Trei Crisuri (Torna) utcáig kísért drappruhás, magas gyönyörű, fekete hölgyet, kérem ismeretség lehetséges. Választ „Remény” jelígre a kiadóba kérek. 643

„TÉGED várlak asszonyom”, várja péntek este nyolc órakor régi ház kapujában. 655

ABSZOLUT urilány jelígre küldött levelet nyugta nélkül nem adják ki. 649

LAKÁS

KERESEK 2—3 szobás modern fürdőszobás lakást azonnalra, — vagy későbbre. Schwartz Sándor és Tsa, Jorga Miklós (Zöldfa) u. 629

HAZ, mely áll két 2 szobás lakásból, összes mellékhelyiségekkel egyik fürdőszobás és azonnal elfoglalható, szabad kézből eladó. Esetleg külön is eladó. Miron Costin (Erzsébet) utca 12-a. 638

TÖBB csinos egy ágyas butorot szoba, központban azonnalra világítás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Zövebbet „Metropol” szálloda portásánál.

VILAGOS szép helyiség üzemenek, műteremnek, ipari áramnak kiadó. A. Treb. Laurian (Pereces) utca 11. 650

HAZIURAK! Három-négyszobás lakásokat keresek jólfizető feleimnek. Balázsne utóda, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. délelőtti fél 10—fél 1-ig. 3712

TAGAS nagy szoba műhelynek, irodának, varrodának alkalmas. Avram Jancu (Kossuth) utcán november 1-ére esetleg előbbre is kiadó. Dr. Grosz ügyvéd, Avram Jancu (Kossuth) utca 2. 645

ALKALMAZÁS

CSECSEMŐGONDOZÓNÓ intelligens fiatalasszony azonnalra állást keres. Cimet Hegedüs hirlapirodába kér. 611

AGILIS kereskedő 50,000 lei kaucióval állást keres, incassó vagy hasonló minőségben. Klein Ferenc, Cuza Voda (Szacsavay) u. 54. szám. 635

ELBOCSAJTOTT postakiszti, irodaszolgái, pénzbeszedői vagy más hasonló állást keres. Cimet „Elbocsátott tisztviselő” jelígre a Hegedüs hirlapirodába kér. 640

TANULÓT azonnalra felvesz Haldek rövidáru üzlet, Vlahuta (Szent János) utca 1. 647

OKLEVELES ápolónő privát beteghez ajánlkozik. Cim: Hegedüs hirlapirodában. 648

ÖNÁLLÓ varrónő, ki már fűzőszalonban dolgozott, azonnali belépésre felvétetik. — Románul tudó előnyben. Kepes orvosi kötszerész, Sas-pasage. 573

IRODAKISASSZONY kevés gyakorlattal felvétetik, André parfümgár, Mihály herceg (Gerliczy) utca 14. 652

FŐZNI tudó mindenest keresek jobb bizonyítvánnyal, uri család, Zárda-utca 1. emelet. 653

1 TUCHTIG kereskedő segéd, ki a részletszakmát tökéletesen érti, felvétetik. Rottenberg Márton cégnél. 654

MEGBIZHATÓ gyakornokot azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 657

ADÁS-VÉTEL

JÉGSZEKRÉNYEK kicsi és nagy eladó. Tace Jonescu (Körös) utca 5. 656

KÖNYVGYÜJTŐK, bibliofilak figyelmébe! Eladó kétkötetes német lexikon (1885-ös), ritka alkalom. Cim a kiadóban.

PERZSA és mindenemű szőnyeg javítását, tisztítását, szaktudással vállalom. Wilson (Füzési) utca 16. 644

OLCSÓ butorok. Jókarban lévő használt szekrények, ágyak, asztalok, hencser és diványok nagy antik íróasztal eladók. Olteia (Csengeri) utca 9. 646

RUGANYOS madracal hálószoba, olcsón eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 651

PENZKOLCSON

PENZKOLCSONT nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődően Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 370

ELVESZETT

ELVESZETT egy elefántcsont agyarból készült mellti 3-as szerdán délelőtti a Cuza Voda (Szacsavay) utcától, a Mosoiu tábornok (Mezey Mihály) utcán keresztül a kispiacig. Nem értékes de igen régi, kedves emlék. Beszűletes megtaláló jutalom ellenében adja be a Nagyvárad kiadó hivatalába.

KÜLÖNFÉLÉK

FÖLDY Mihály: Szahara című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 58

Aranyat, ezüstöt, briliántot a legmagasabb árákkal bevált **HERBST** ékszerész Regina Mária (Bémer-tér 1. sz.)

Kirándulásra

ne felejtse elvinni gramofonját a legújabb tánclemezekkel. Nem arra szól a táncstálim Minden újdonság kapható a Hegedüs hirlapirodában

RÜHLE CARL zeneműkiadó LEIPZIG

kiadásában megjelent művekből szemelvény:

Necke-Norden, Violin-Schüler Konzerte I—III. fekvésben, hegedü és zongorára. Kezdő hegedűjátékosoknak hálás és könnyű darabok, haladottabbaknak pedig prima-vista játszható. — Ára: 100 lei.

Ein Suppé-Abend am Klavier, 11 híres Suppé-muzsika: Bocaccio, Dichter und Bauer, Schöne Galathé, Flotte Bursche stb. stb. — Zongorára 75 lei

Thomas: Mignon, Potpourri, a legszebb részeket tartalmazza. Zongorára, hegedüre, 2-ik hegedüre, csellóra. — Számonként 20 lei.

Rühle olcsó kiadványai kaphatók a **Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában**

Kottajegyzék ingyen!

Vidékre azonnal szállítunk!